

D6D
Esas : 2018/3524
Karar : 2022/4228
Tarih : 5.04.2022

Bursa İli, Nilüfer İlçesi, ... parsel sayılı taşınmaza yönelik Hasanağa Organize Sanayi Bölge Müdürlüğünün ... sayılı kararıyla kabul edilen ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca 25.04.2008 tarihinde onaylanan 1/1000 ölçekli Hasanağa Organize Sanayi Bölgesi Uygulama İmar Planı Revizyonu ile Bursa Valiliği İl İdare Kurulunun 27.02.2014 tarihli, ... sayılı kararının ve Hasanağa OSB Yer Seçimine ilişkin 05.02.2002 tarihli komisyon raporunun ve bu işlemlerin bildirimine ilişkin ... sayılı Hasanağa Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü işleminin iptali istenilmiştir.

DANIŞTAY 6. DAİRE KARARI:
T.C. DANIŞTAY ALTINCI DAİRE

*Danıştay
yer seçimi işlemleri*

Esas No : 2018/3524

Karar No : 2022/4228

TEMYİZ EDEN (DAVACI) : ...Genel Müdürlüğüne İzafeten ...Orman İşletme Müdürlüğü/...

KARŞI TARAF (DAVALILAR) : 1- ...Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğü

2- ...Valiliği - ...

3- ...Bakanlığı - ...

İSTEMİN KONUSU : ...Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ...tarih ve E:..., K:...sayılı kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Bursa İli, Nilüfer İlçesi, ...Mahallesi, ...parsel sayılı taşınmaza yönelik Hasanağa Organize Sanayi Bölge Müdürlüğünün ...tarihli, ...sayılı kararıyla kabul edilen ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca 25.04.2008 tarihinde onaylanan 1/1000 ölçekli Hasanağa Organize Sanayi Bölgesi Uygulama İmar Planı Revizyonu ile Bursa Valiliği İl İdare Kurulunun 27.02.2014 tarihli, ...sayılı kararının ve Hasanağa OSB Yer Seçimine ilişkin 05.02.2002 tarihli komisyon raporunun ve bu işlemlerin bildirimine ilişkin ...tarihli, ...sayılı Hasanağa Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü işleminin iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesince verilen ...tarih ve E:..., K:...sayılı kararda; dava dosyasındaki bilgi ve belgeler ile yerinde yaptırılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen bilirkişi raporunun birlikte değerlendirilmesinden, davaya konu taşınmazın, Bursa-Balıkesir Karayolu üzerinde yer alan Hasanağa OSB çeperinde bulunduğu, Çimentepe Devlet Ormanı Kadastrosuna kayıtlı olduğu, kısmen OSB sınırları içinde yer aldığı, 13.06.2000 onay tarihli 1/2000 ölçekli Batı Organize Sanayi Bölgesi Uygulama İmar Planında kısmen kamyon ve tır otoparkı alanı, kısmen yol (20 ve 10 mt.) alanında kaldığı, 2008 yılında onaylanan dava konusu 1/5000 ve 1/1000 ölçekli imar planlarında ise OSB içinde kalan bölümünün kısmen 3. etap planlama alanı, kısmen yol alanı olarak öngörüldüğü, 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planında irdelenecek sanayi alanında, 1/25.000 ölçekli nazım imar planında OSB alanı çeperinde orman alanında kaldığı, bu itibarla, planların kademeli birlikteliği ilkesine, şehircilik ilkelerine, planlama esaslarına ve kamu yararına uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle, davanın reddine karar verilmiştir.

Bölge İdare Mahkemesi İdari Dava Dairesi kararının özeti: İstinaf başvurusuna konu İdare Mahkemesi kararının, dava konusu Hasanağa Organize Sanayi Bölgesi Yer Seçimine ilişkin 05.02.2002 tarihli

komisyon raporunun hazırlık işlemi olduğu, sonradan üzerinde değişiklikler yapılarak nihai yer seçiminin yapıldığı, ...tarihli, ...sayılı Hasanağa Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü yazısının ise davacının talep ettiği bilgi ve belgelerin tebliğine ilişkin üst yazı olduğu, idari yönden sonuç doğuran, kesin ve icrai nitelik taşımayan söz konusu işlemlerin esasının incelenme olanağı bulunmadığı, orman vasfındaki dava konusu taşınmazın, 1/1000 ölçekli Hasanağa Organize Sanayi Bölgesi Uygulama İmar Planına dahil edilmesine ilişkin kararın yürürlüğüne ilişkin olduğu ileri sürülerek iptali istenilen Bursa Valiliği İl İdare Kurulunun ...tarihli, ...sayılı kararının, davaya konu taşınmazla ilgili olmadığı, orman alanları ile ilgisi bulunmayan ve başka şahsa ait olan ...ada, ...parsel sayılı taşınmaza yönelik 10.02.2014 onay tarihli imar planı değişikliğinin yürürlüğüne ilişkin olduğu, dolayısıyla anılan işlem yönünden davacının subjektif dava ehliyetinin bulunmadığı anlaşıldığından, hukuka ve usule uygun olduğu ve istinaf dilekçelerinde ileri sürülen iddiaların söz konusu kararın kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediği belirtilerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 45. maddesinin 3. fıkrası uyarınca istinaf başvurusunun gerekçeli reddine, 1/1000 ölçekli Hasanağa Organize Sanayi Bölgesi Revizyon Uygulama İmar Planına ilişkin kısmı yönünden de istinafa konu kararın hukuka ve usule uygun olduğu ve istinaf dilekçelerinde ileri sürülen iddiaların söz konusu kararın kaldırılmasını sağlayacak nitelikte görülmediği belirtilerek 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 45. maddesinin 3. fıkrası uyarınca istinaf başvurusunun reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Taşınmazın OSB sınırları içerisine alınması ve kısmen orman alanı, kısmen yol alanı olarak planlanmasının hukuka aykırı olduğu, davaya konu yer seçim komisyonu raporu ile OSB Müdürlüğü işleminin icrai olduğu, imar planı değişikliğinin yürürlüğe girmesine ilişkin İl İdare Kurulu Kararının dava dilekçesinde sehven yanlış yazıldığı, asıl dava konusu imar planının yürürlüğüne ilişkin ...tarihli, ...sayılı İl İdare Kurulu kararının iptalinin istenildiği belirtilerek temyize konu kararın tamamının bozulması gerektiği ileri sürülmektedir.

SAVUNMALARIN ÖZETİ :

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Hasanağa Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü tarafından, Temyiz edilen kararda bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından, usul ve kanuna uygun olan kararın onanması gerektiği savunulmuştur.

Bursa Valiliği tarafından, savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HAKİMİ ...DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kısmen kabulü ile Bölge İdare Mahkemesi İdari Dava Dairesi kararının 1/1000 ölçekli imar planı revizyonuna ilişkin bölümünün bozulması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Altıncı Dairesince, Tetkik Hakiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE:

MADDİ OLAY :

Bursa Orman İşletme Müdürlüğü tarafından, 22.01.2014 ve 08.05.2014 tarihli dilekçelerle Hasanağa Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü'ne başvurularak orman alanlarının imar planlarındaki durumlarına ilişkin bilgi ve belgeler istenilmesine yönelik başvurulara cevaben Hasanağa Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü'nün ...tarihli, ...sayılı yazısı ekinde gönderilen bilgi ve belgelerden Bursa İli, Nilüfer İlçesi ... Mahallesinde bulunan bulunan orman vasıflı ...parsel sayılı taşınmazın bir kısmının OSB plan onama sınırı içinde kaldığı davacı tarafından öğrenilmiştir. Bunun üzerine, 05.02.2002 tarihli OSB yer seçim komisyonu esnasında orman vasıflı taşınmazların OSB sınırları dışına çıkartılması kaydıyla OSB yer seçimine olumlu görüş verildiği belirtilerek taşınmazın OSB sınırları içerisine alınarak planlanmasının orman mevzuatına aykırı olduğu iddiasıyla Hasanağa Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü'nün ...tarihli, ...sayılı kararıyla kabul edilen ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığınca 25.04.2008 tarihinde onaylanan 1/1000 ölçekli Hasanağa Organize Sanayi Bölgesi Uygulama İmar Planı Revizyonu ile Bursa Valiliği İl İdare Kurulunun ...tarihli, ...sayılı kararının ve Hasanağa Organize Sanayi Bölgesi Yer Seçimine ilişkin 05.02.2002 tarihli komisyon raporunun ve bu işlemlerin bildirimine ilişkin ...tarihli, ...sayılı Hasanağa Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü işleminin iptali istemiyle görülmekte olan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

Anayasanın "Ormanların korunması ve geliştirilmesi" başlıklı 169. maddesinde, "Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.

Devlet ormanlarının mülkiyeti devrolunamaz. Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanaşımı ile mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.

Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez. Ormanların tahrip edilmesine yol açan siyasi propaganda yapılamaz; münhasıran orman suçları için genel ve özel af çıkarılamaz. Ormanları yakmak, ormanı yok etmek veya daraltmak amacıyla işlenen suçlar genel ve özel af kapsamına alınmaz.

Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31/12/1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz." hükmü yer almaktadır.

6831 sayılı Orman Kanununun 17. maddesinin 3. fıkrasında; "Savunma, ulaşım, enerji, haberleşme, su, atık su, petrol, doğalgaz, altyapı, katı atık bertaraf ve düzenli depolama tesislerinin; baraj, gölet, sokak hayvanları bakımevi ve mezarlıkların; Devlete ait sağlık, eğitim ve spor tesislerinin ve bunlarla ilgili her türlü yer ve binanın Devlet ormanları üzerinde bulunması veya yapılmasında kamu yararı ve zaruret olması halinde, gerçek ve tüzel kişilere bedeli mukabilinde Çevre ve Orman Bakanlığınca izin verilebilir. Devletçe yapılan ve/veya işletilenlerden bedel alınmaz. Bu izin süresi kırkdokuz yılı geçemez. Bu alanlarda Devletçe yapılanların dışındaki her türlü bina ve tesisler iznin sona ermesi halinde eksiksiz ve bedelsiz olarak Orman Genel Müdürlüğü'nün tasarrufuna geçer. Söz konusu tesisler Orman Genel Müdürlüğü veya Çevre ve Orman Bakanlığı ihtiyacında kullanılabilir veya kiraya verilmek suretiyle değerlendirilebilir. İzin amaç ve şartlarına uygun olarak faaliyet gösteren hak sahiplerinin izin süreleri; yer, bina ve tesislerin rayiç değeri üzerinden belirlenecek yıllık bedelle doksandokuz yıla kadar uzatılabilir. Bu durumda devir işlemleri uzatma süresi sonunda yapılır. Verilen izinler amaç dışında kullanılamaz." hükmüne yer verilmiştir.

4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 3.maddesinde, "Organize Sanayi Bölgesi (OSB): Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılmasını sağlamak, çarpık sanayileşme ve çevre sorunlarını önlemek, kentleşmeyi yönlendirmek, kaynakları rasyonel kullanmak, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, sanayi türlerinin belirli bir plan dâhilinde yerleştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla, sınırları tasdik edilmiş arazi parçalarının imar planlarındaki oranlar dâhilinde gerekli ortak kullanım alanları, hizmet ve destek alanları ve teknoloji geliştirme bölgeleri ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dâhilinde sanayi için tahsis edilmesiyle oluşturulan ve bu Kanun hükümlerine göre kurulan, planlanan ve işletilen, kaynak kullanımında verimliliği hedefleyen mal ve hizmet üretim bölgelerini ifade eder." şeklinde tanımlanmıştır.

Aynı Kanunun "Yer seçimi, kuruluş ve planlama" başlıklı 4.maddesinde ise, "OSB sınırları içerisinde yapılacak imar ve parselasyon planları ve değişiklikleri, OSB tarafından yönetmeliğe uygun olarak hazırlanır ve Bakanlıkça onaylanır. Onaylı imar planları valilikçe tespit edilen ilan yerlerinde, Bakanlığın internet sayfasında bir hafta süre ile ilan edilir. Askı süresinin sonunda Bakanlıkça yürürlüğe konulur ve ilgili kurumlara bilgi için gönderilir. Bir haftalık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. İtirazlar Bakanlığa veya valiliğe yapılır. Bakanlık itirazları ve planları on beş gün içerisinde inceleyerek kesin karara bağlar.

Katılımcı tarafından OSB'ye başvurulduğu hâlde başvuru tarihinden itibaren üç ay içinde herhangi bir karara bağlanmayan imar ve parselasyon planı ve değişiklikleri katılımcının müracaatı hâlinde Bakanlıkça değerlendirmeye alınır. Bakanlık değerlendirme aşamasında OSB'nin başvuru hakkındaki görüşünü ister. OSB başvuru hakkındaki görüşünü on beş gün içinde Bakanlığa bildirmek zorundadır. Başvuruya konu imar ve parselasyon planı ile değişiklikleri Bakanlık tarafından uygun bulunması hâlinde onaylanabilir.

Yürürlüğe giren imar plânına göre arazi kullanımı, yapı ve tesislerinin projelendirilmesi, inşası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler ile işyeri açma ve çalışma ruhsatları OSB tarafından verilir ve denetlenir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesi sırasında işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin harçlar, OSB tarafından tahsil edilerek ilgili belediye veya il özel idaresi hesabına yatırılır.

OSB tüzel kişiliği, OSB'nin mevzuata ve imar planına uygun yapılaşmasından sorumludur. Ruhsatsız veya ruhsata aykırılığı tespit edilen yapılar hakkında ilgili idarece 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 32 nci ve 42 nci maddeleri çerçevesinde tesis edilen işlemler ilgili OSB ve Bakanlığa bildirilir. Yıkım, Bakanlığın talimatı üzerine valilik veya kaymakamlık tarafından yapılır. Yıkım bedeli, yapı sahibi tarafından karşılanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir." hükmüne yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Temyize konu kararın Bursa Valiliği İl İdare Kurulu kararı ile Hasanağa Organize Sanayi Bölgesi Yer Seçimine ilişkin komisyon raporu ve Hasanağa Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü işlemi yönünden;

Bölge idare mahkemelerinin nihai kararlarının temyizen bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı halinde mümkündür.

Temyizen incelenen karar usul ve hukuka uygun olup dilekçede ileri sürülen temyiz nedenleri kararın bu kısım yönünden bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

Temyize konu kararın 1/1000 ölçekli uygulama imar planı revizyonu yönünden;

İmar mevzuatında, 6831 sayılı Orman Kanununda orman arazilerinin planlamaya tabi tutulmayacağına ilişkin bir düzenleme bulunmamakla birlikte orman vasfı bulunan yerlerin plan kapsamına alınması halinde niteliğine uygun olarak "orman" lejantıyla fonksiyon getirilmesinin zorunlu olduğu hususunda duraksama bulunmamaktadır.

6831 sayılı Orman Kanununun 17. maddesinde devlet ormanlarının yerleşime açılmayacağı belirtilmiş, anılan madde ve yasanın devamı maddelerinde ise ancak, kamu yararı ve zaruret halinin bulunması durumunda orman alanlarında yapılmasına izin verilebilecek tesisler sınırlı olarak sayılmıştır. Kapsamı, niteliği ve süresi yasayla belirtilmiş bu faaliyetlerin içerisinde organize sanayi bölgelerinde yürütülecek işlevler bulunmamaktadır.

Kaldı ki, bu hallerde dahi söz konusu olan husus, izin verilen kısmın "orman alanı"ndan çıkarılması değil, sadece kapsamı, niteliği ve süresi yasayla belirtilmiş belirli faaliyetlere izin verilmesinden ibarettir. Aksi yorumun ise yukarıda yer verilen Anayasa ve Kanun hükümlerine aykırı olacağı açıktır.

Yukarıda yer verilen düzenlemeler bir bütün halinde değerlendirildiğinde, zaruret bulunması halinde Devlet Ormanı niteliğinde bulunan taşınmazların plan kararları doğrultusunda başka bir kullanıma da konu edilebileceği, ancak bu plan kararlarının çevre ve doğal değerlerin korunması kapsamında taşınmazların özel niteliğiyle bağdaşabilecek ve bu niteliğinin korunmasına yönelik olacak şekilde öngörülmesi gerektiği, Organize Sanayi Bölgelerinin orman alanları ile bağdaşan nitelikte alanlar olarak görülemeyeceği, dolayısıyla orman alanlarının organize sanayi bölgesi sınırları içerisinde alınmasının mümkün olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, organize sanayi bölgesi sınırlarını kapsayan alanda onaylanan 1/1000 ölçekli revizyon uygulama imar planı onama sınırının içine davaya konu orman vasıflı 3886 parsel sayılı taşınmazın da dahil edilerek kısmen 3. etap planlama alanı kısmen yol alanı olarak belirlendiği görülmektedir.

Bu durumda, Anayasa düzeyinde korunması öngörülen orman alanlarının OSB sınırları kapsamına alınması sonucunda zamanla yapılaşma baskısı altında özel niteliğini yitirip tahrip olacağı açık olduğundan dava konusu 1/1000 ölçekli uygulama imar planı revizyonunda şehircilik ilkelerine, planlama esaslarına, kamu yararına ve hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Diğer taraftan, OSB yer seçim komisyon raporunda davacı idare tarafından orman vasfına sahip mezkur taşınmazın OSB sınırları içerisinde alınarak planlamaya konu edilmesine olumsuz görüş verildiği

açıktır.

Öte yandan, Mahkemece uyuşmazlık konusu alanda "bir orman formasyonuna (yapısına) rastlanmadığı" belirtilmiş ise de; söz konusu toprağın hukuken "orman" toprağı olduğu hususu taraflar arasında çekişmesiz, dava dosyası kapsamında ise sabit olup, mezkur taşınmazlar için orman rejimine yönelik kuralların uygulanması gerektiği tabiidir.

Bu itibarla, davanın reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararına karşı yapılan istinaf başvurusunun kısmen gerekçeli reddine, kısmen reddine dair temyize konu Bölge İdare Mahkemesi İdari Dava Dairesi kararının uygulama imar planına yönelik bölümünde isabet bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. 2577 sayılı Kanununun 49. maddesine uygun bulunan davacının temyiz isteminin kısmen kabulüne,
2. Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddine ilişkin Mahkeme kararına yönelik olarak yapılan istinaf başvurusunun kısmen gerekçeli reddi, kısmen reddi yolundaki temyize konu ...Bölge İdare Mahkemesi ... İdari Dava Dairesinin ...tarih ve E:..., K:...sayılı kararının Bursa Valiliği İl İdare Kurulu kararı ile Hasanağa Organize Sanayi Bölgesi Yer Seçimine ilişkin komisyon raporu ve Hasanağa Organize Sanayi Bölge Müdürlüğü işlemi yönünden ONANMASINA, uygulama imar planı revizyonu yönünden BOZULMASINA,
3. Yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın anılan Bölge İdare Mahkemesi İdari Dava Dairesine gönderilmesine, 05/04/2022 tarihinde, kesin olarak, oybirliğiyle karar verildi.

D6D 5.04.2022 - K.2022/4228

oOo